

Valašská růže

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

V záhlaví každého příspěvku z cyklu o přírodě Valašska je umístěn nápadný fialový květ. Tento velký květ patří rostlině, která je tradičně spojována s valašským regionem. Jmenuje se pcháč bělohavý (*Cirsium eriophorum*).

Tato statná a ostnitá bylina dosahuje výšky až 150 cm. Je typickým druhem valašských pastvin. V prvním roce vyrůstá pouze přízemní růžice listů, kvete až druhým rokem. Její životní

strategie dvouleté rostliny vysvětluje, proč je tak častá na pastvinách a naopak na kosených loukách roste jen vzácně. Pokosené rostliny totiž nestačí vykvést a vytvořit semena, která zaručí přežití pcháče i v následujících letech.

Navíc ostny na rostlině fungují jako spolehlivá ochrana před pasoucím se dobytčím či ovčím. A tak při toulkách po okolních kopcích můžete narazit na vypasenou louku, ze které doslova trčí statné rostliny

pcháče bělohavého.

Půvab této rostliny je zachycen na řadě kreseb či dřevorytech místních umělců. Stala se symbolem neúrodné valašské půdy, zdejšího těžkého života drobných rolníků, ale zároveň vyjadřuje jedinečnou krásu místní krajiny. Často je označována jako „valašský bodlák“ nebo poetičtěji „valašská růže“.

Pcháč bělohavý je zařazen do Červeného seznamu cévnatých rostlin jako ohrožený druh, především díky svému roztroušenému rozšíření na území republiky. Mimo Valašsko roste ještě v nejteplejších nížinách

Čech a na Moravě v Moravském krasu.

Mnoho lokalit v minulosti zaniklo přeměnou luk a pastvin na intenzivně využívaná pole. Doufejme, že z místních pastvin nezmizí a bude dál výstižně symbolizovat drsný půvab zdejšího kraje.

Autor: Jana Tkáčiková, botanik, Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí

RNDr. Lukáš Spitzer,
entomolog, Muzeum regionu
Valašsko, Vsetín